Prešovská rozvojová agentúra
Medzany 183, 082 21 Veľký Šariš

Výročná správa za rok 2022

Prešov, 20.03.2023 Mgr. Peter Rázus

Ing. Iveta Stromková

1. Identifikácia organizácie

Prešovská rozvojová agentúra (skratka PRERAG) vznikla v marci 2007 z iniciatívy expertov dlhodobo pôsobiacich v oblasti regionálneho rozvoja, vzdelávania a podpory zamestnateľnosti ľudských zdrojov a budovania partnerstiev v regióne. Všetci partneri majú dlhoročné skúsenosti s prípravou a realizáciou projektov, prácou s rôznymi cieľovými skupinami so znevýhodnením, vzdelávaním, spracovávaním strategických dokumentov a podporujú regionálny rozvoj v územiach okresov Prešov a Sabinov v Prešovskom kraji.

PRERAG, ako združenie právnických osôb, bolo založené: IBEKO Prešov s.r.o , EkoArch s.r.o, OZ IOK Homo, homini, Slovensko – japonská spoločnosť pre spoluprácu a priateľstvo. V súčasnosti sú jej členmi aj podnikateľské subjekty IBEEX, s.r.o., ABSOLVÓ, s.r.o., MATEKO s.r.o., ktoré sa zaoberajú hlavne činnosťou súvisiacou s aktivitami vypracovania strategických dokumentov hlavne pre samosprávy (napr. PHSR, KPSS, Stratégia rozvoja územia, Komplexný vzdelávací plán, Interné smernice, Finančné a ekonomické analýzy k projektom), vzdelávaním a poradenstvom pre čerpanie nenávratných finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ, nórskeho finančného mechanizmu, iných fondov, štátnych dotácií, grantov a iných zdroje financovania aktivít. Okrem toho sú našimi členmi aj zástupcovia samosprávy: obec Medzany z okresu Prešov, obec Doľany z okresu Levoča a mimovládne organizácie ako MyMamy, o.z., QUADAR, občianske združenie, Inštitút pre cezhraničnú spoluprácu a Slovensko-nórska spoločnosť, o.z.. Náš dlhoročný člen, Partnerstvo sociálnej inklúzie subregión Šariš, ktorý združoval samosprávy a MVO pôsobiace v sociálnych službách v okresoch Prešov a Sabinov dlhodobo nevykonáva činnosť, ktorá súvisela prevažne s pomocou pri zabezpečovaní sociálnych služieb v komunitách samospráv cez finančné prostriedky poskytované zo ŠF ESF, resp. OP Ľudské zdroje, z toho dôvodu sa nezúčastňuje stretnutí.

Od roku 2019 sme posilnili svoju činnosť, resp. svoje aktivity o sociálne služby pre znevýhodnené osoby (seniorov a seniorky), a to zaregistrovaním združenia ako subjektu krízovej intervencie. Tento krok sa ukázal ako správny, hlavne v období rokov 2020 – 2021, kedy sme svojimi aktivitami sme počas COVID-19, 1. a 2. vlny poskytovali služby, ktoré doteraz neboli zadefinované v tomto type sociálnych služieb, konkrétne v krízovej intervencii. E-Poradňa sa stala poradňou pre osoby, ktoré nemali k dispozícii výpočtovú techniku, prístup na internet, resp. nemali digitálne zručnosti, k využívaniu e-služieb.

Od 2/2022 sme rozšírili poskytovanie služieb tejto E-poradne aj o občanov Ukrajiny, ktorí pre vojnový konflikt, vyvolaný Ruskom, museli opustiť svoju krajinu. Okrem humanitárnej pomoci sme začali poskytovať aj krízovú intervenciu pre jednotlivcov, jednorodičovské rodiny a seniorov, ktorí sa rozhodli nepokračovať v migrácii, ale ostať na území okresov Sabinov a Prešov.

Odborníci, pracujúci pre združenie, sú členmi expertných skupín a stálych komisií hlavne pri hodnotení projektov zo ŠF EÚ, resp. zriadených za účelom prípravy strategických dokumentov na národnej, resp. krajskej, resp. lokálnej úrovni. Svoj tím sme rozšírili aj o odborníkov z oblasti sociálnych služieb, právneho poradenstva a psychologického poradenstva.

Poslanie a strednodobý výhľad organizácie

Poslaním Prešovskej rozvojovej agentúry (ďalej len PRERAG), je napomáhať rozvoju regiónu v pôsobnosti okresov Prešov a Sabinov a okolia, podľa požiadaviek aj iným subjektom na území PSK. Formou informovania odbornej a laickej verejnosti , zapájaním sa do prípravy strategických dokumentov, vzdelávaním orgánov verejnej správy, podnikateľských subjektov a mimovládnych organizácií, konzultovaním a prípravou projektových zámerov v zmysle aktuálnych výziev zo štrukturálnych fondov Európskej únie, dotácií z prostriedkov štátneho rozpočtu resp. iných zdrojov a spracovávaním žiadostí vrátane príloh. Okrem toho zabezpečuje aj implementáciu projektov (projektové riadenie, monitoring, finančný manažment, publicitu a expertné úlohy – najmä analýzy, prieskumy a vzdelávacie aktivity).

Taktiež dlhodobo spolupracuje na úlohách vyplývajúcich z jednotlivých operačných programov platných pre obdobie 2021 -2027, ktoré vykonáva na základe zmluvy a požiadaviek Úradu vlády SR, resp. klientov (samosprávy, súkromný sektor) a partnerov. Aktívne participuje na príprave nových strategických dokumentov Úradu PSK a mesta Prešov.

Najsilnejšou stránkou agentúry je znalosť prostredia, potrieb regiónu/územia a ľudských zdrojov, preto sa prednostne venujeme mäkkým projektom / neinvestičným v oblasti zvyšovania zamestnateľnosti, podpory vytvárania nových pracovných miest a vzdelávaniu ľudských zdrojov vo všetkých odvetviach, zlepšovaniu kvality základného vzdelávania modernizáciou učební, zvyšovaniu informovanosti v oblasti regionálnej politiky a realizáciou výstav formou kultúrno-spoločenských stretnutí so širokou verejnosťou, resp. mladými ľuďmi na témy korupcia, hoaxy, podvody, konflikty a i. PRERAG má bohaté skúsenosti s realizáciou medzinárodných partnerských projektov z fondov EÚ, NFM a pod. Sme výnimočnou organizáciou v oblasti bezbariérového turizmu / sociálne podnikanie, organizovania medzinárodnej výstavy kresleného humoru – ako motivačného nástroja pre rozvoj kreatívneho priemyslu a prezentácie zručností ľudí z pohraničia. Znalosťou činností MVO v lokalite okresov Prešov a Sabinov, v ktorých pôsobíme, pomáhame získavať finančné zdroje aj na drobné komunitné projekty. Prioritne sa venujeme sociálne znevýhodneným osobám (seniori, osoby so zdravotným obmedzením, nezamestnaným, MRK, osamelým ženám- samoživiteľkám ohrozeným chudobou, študentom/ absolventom škôl).

Naďalej aktívne pôsobíme ako jeden zo zakladateľov Integrovanej siete RRA, čo je samostatné združenie právnických osôb – zastrešujúce všetky RRA na Slovensku (založená v roku 2017). Zámerom je udržateľnosť týchto subjektov v regiónoch, ich akceptácia nielen v územiach ale aj na riadiacej úrovni, hlavne pri novovzniknutom MIRRI SR (Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie). Záujmom je dostať sa do odborných komisií pracujúcich na strategických dokumentoch na národnej a regionálnej úrovni.

2. Kontrakt organizácie s ústredným orgánom a jeho plnenie

PRERAG organizovala a realizoval aktivity v roku 2022 hlavne z externých dotačných zdrojov (Vyšehradský fond, veľvyslanectvo USA, Prešovský samosprávny kraj, mesto Prešov) a zo súkromných zdrojov - darov. Všetky plánované aktivity boli plnené v súlade s časovým a finančným harmonogramom, projekty boli zúčtované včas a v súlade so zmluvnými podmienkami donorov.

3. Činnosti / produkty organizácie a ich náklady

Rok	*Číslo zmluvy, registračné číslo, alebo rok realizácie*	*Názov projektu*	*Popis projektu*	*Celkové náklady na projekt v eurách*	*Poskytnutý finančný príspevok alebo dotácia v eurách*	*Názov poskytovateľa finančného príspevku alebo dotácie*
2022	Zmluva	Krízová intervencia v sociálnych službách	Poskytovanie poradenstva v oblasti odstraňovania diskriminačných bariér spôsobených elektronizáciou služieb vo verejnej správe	3 000,00	2 304,00	Mesto Prešov
2022	Č.326/2022/OPR	Free Feeling	Medzinárodné výstavy kresleného humoru – sloboda prejavu	4 000,00	1 500,00	Prešovský samosprávny kraj
2022	2022	Antihybrid	Kreslený humor - dezinformácie	13 000,00	10 000,00	Veľvyslanectvo USA
2022	2022	Participácia vo verejnej správe	Národný projekt PPP, pokračovanie od r. 2020, verejné diskusné fóra - výstavy	5 000,00	3 000,00	Fond na podporu umenia, Úrad splnomocnenca vlády SR pre občiansku spoločnosť, predseda vlády SR
2022		Ukrajina	Výstavy Vladimíra Kazanevského, diskusie po Slovensku	7 000,00	5 000,00	Súkromní donori

Obdobie realizácie: 01/2022 – 12/2022

Činnosť E-poradne

Výstavy kresleného humoru a diskusie na témy Sloboda prejavu, Vojna na Ukrajine, Antihybrid, Mozgopranie, Korupcia

[Kýchanie mozgu - Brain Sneezing | Facebook]

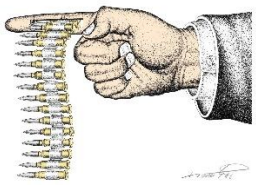

4. Rozpočet organizácie

P.č.	Druh príjmu	Plán na rok 2022 v eurách	Skutočnosť rok 2022 v eurách
1.	Dotácia podľa zákona zo štátneho rozpočtu	3 000,00	2 300,00
2.	Členské príspevky celkom	500,00	500,00
3.	Príjmy z vlastnej činnosti žiadateľa	4 000,00	4 500,00
4.	Ostatné príjmy (granty, EÚ fondy)	20 000,00	15 000,00
5.	Príspevky a dary od právnických osôb a fyzických osôb	1 000,00	5 000,00
	Spolu	**28 500,00**	**27 300,00**

5. Personálne otázky

Na realizácii jednotlivých úloh sa podieľali interní a externí pracovníci ad hoc podľa požiadaviek nasledovne:

Ing. Iveta Stromková - projektová manažérka, expertka na ĽZ a investičné projekty, poradkyňa KI TSS

Mgr. Martina Tverdiková – finančná manažérka a rozpočty projektov, finančné analýzy

Mgr. Peter Rázus – expert, publicita a informovanosť, kultúra a medzinárodné projekty a partnerstvá, kurátor

Ing. Martin Vysocký – expert, web, lektor

Ing. Ľubomír Štavorský – technik

Mgr. Ladislav Kišeľak – regionálny manažér, technik

PhDr. Štefan Baláž - technik

RNDr. Adriena Šmihulová – kultúra a osveta

PaedDr. Magdaléna Rázusová, PhD – tlmočníčka a prekladateľka, lektorka SJ

6. Ciele a prehľad ich plnenia

Hlavným poslaním našej agentúry je podpora rozvoja subregiónov v PSK, s cieľom znižovania vnútorných disparít v regióne. Dlhodobo sa snažíme o pozitívne prezentovanie technických kapacít a ľudského potenciálu v regióne a max. motivovať mladých ľudí a produktívnu časť obyvateľstva, aby svoju existenciu a život budovali v tomto kraji. Dlhé roky v kraji, v krajskom meste, zaznamenávame vysoký odliv mladých ľudí, ktorí odchádzajú mimo územie z dôvodu ďalšieho štúdia, resp. hľadania si zamestnania s lepším mzdovým ohodnotením a perspektívou využívania voľného času. Nedobudovaná infraštruktúra, ktorá bola a je prioritou všetkých vládnych garnitúr či už na miestnej, krajskej a národnej úrovni je stále v omeškaní, cca 20 rokov. Ani mimoriadne uznesenia Vlády SR na podporu najmenej rozvinutých okresov, nedokázali za 6 rokov od spustenia opatrení a aktivít z Akčných plánov, znížiť disparity, ktoré sa prehĺbili aj vďaka nekoordinovanému poskytovaniu NFP zo ŠF EÚ. Ide hlavne o nedodržiavanie hlavných kritérií poskytovania pomoci EÚ a národného dokumentu Partnerská dohoda.

Našim prioritným a dlhodobým cieľom je správna orientácia žiadateľov na výzvy a vytváranie efektívnych a trvalo udržateľných partnerstiev, vytváranie socio-ekonomických partnerstiev na subregionálnej úrovni, aby sme horeuvedené javy minimalizovali a nebáli sa ich odhaľovať. Už viac ako 8 rokov sa venujeme ťažkým a nepopulárnym témam v krajine ako je korupcia, populizmus a byrokracia, formou, ktorá je verejnosti dostupná a prístupná... cez kreslený humor. Ten prezentujeme na výstavách po celej SR ale aj v Európe, zároveň vytvárame nové partnerstvá a spolupráce, organizujeme výmenné výstavy a prezentácie maliarov a karikaturistov, realizujeme vzdelávacie akcie so zaujímavými prednášateľmi-odborníkmi z prostredia polície, vyšetrovateľov a legislatívnych odborníkov, nielen zo Slovenska. Aj tento druh činností a aktivít prispieva k rozvoju regiónu... zlepšuje ho prostredníctvom informovaných a aktívnych obyvateľov, podporuje participáciu a spoluprácu.

Nárast chudoby v regióne a špecifikovanie problémov nových skupín obyvateľstva (jednorodičovské rodiny, osamelo žijúci seniori mimo sociálnych služieb a i.) v území sú prioritou pri spracovávaní opatrení v strategických dokumentoch aj v nasledujúcich obdobiach.

7. Hodnotenie a analýza vývoja organizácie v danom roku

Prešovská rozvojová agentúra je stabilne pôsobiacou inštitúciou na území Prešovského kraja a v Integrovanej sieti RRA. Jej ľudský potenciál je zostavený z odborníkov, ktorí dlhodobo pôsobia v regionálnej problematike, pracujú v inštitúciách, ktoré sa podieľajú na tvorbe regionálnej politiky a sú akceptovateľnou odbornou silou pri rokovaniach a stretnutiach s našimi spolupracujúcimi ale aj inými verejnými a štátnymi inštitúciami pôsobiacimi na všetkých úrovniach. Rozšírenie činnosti a poskytovanie pomoci novej skupinu občanov, nachádzajúcich sa v území okresov Prešov a Sabinov sú výzvou pre našu agentúru hlavne v oblasti poskytovania informácií, komunikácie s inštitúciami, predchádzaniu problémov súvisiacich s novými informačnými technológiami, digitálnou gramotnosťou ale aj jazykovou bariérou.

8. Hlavné skupiny užívateľov výstupov organizácie

Cieľovými skupinami, ktoré získavali benefity z podpory Prešovskej rozvojovej agentúry boli zástupcovia samosprávy, mimovládne organizácie, podnikateľské subjekty a aj občania vyhľadávajúci pomoc a informácie (seniori a seniorky, chudobné a ináč znevýhodnené rodiny, občania Ukrajiny so štatútom odídencov).

9. Výstupy a záver

Všetky informácie a výsledky činnosti, vrátane fotodokumentácie sú zverejnené na web stránke združenia, www.prerag.sk.

V roku 2023 chceme naďalej spolupracovať s odbornou verejnosťou a inštitúciami na podpore rozvoja regiónu, okresu Prešov. Pokračuje programové obdobie s nastavením nových výziev 2021-2027, nové dotačné európske schémy na pomoc občanom Ukrajiny, aktualizácia strategických dokumentov samospráv po rokoch pandémie a aj pretrvávajúceho vojnového konfliktu pri našich hraniciach a pod. V týchto dokumentoch budeme navrhovať riešenia pre samosprávy, podnikateľské subjekty ale aj MVO a občiansku spoločnosť, čerpať dostupné NFP zo ŠF EÚ, ktoré zvýšia ich konkurencieschopnosť, pomôžu vytvárať pracovné miesta nielen pre znevýhodnených obyvateľov, ale aj s vyššou pridanou hodnotou, za účelom zastavenia migrácie mladých ľudí a rodín z regiónu. Podporiť rozvoj vidieka v oblasti vytvárania priaznivých podmienok pre bývanie mladých rodín, s kompletnou infraštruktúrou, nielen dopravnou ale aj sociálnou. Podporiť oživenie poľnohospodárstva, nielen v pestovateľskej a živočíšnej oblasti, ale aj v oblasti spracovania produktov a tak zvýšenie potravinovej sebestačnosti a zdravších produktov. Životné prostredie, spracovanie odpadov a zmiernenie dopadov klimatických zmien v našom regióne je tiež téma, s ktorou sa budeme snažiť pracovať nielen z verejnosťou, ale aj s inštitúciami, ktoré majú kompetencie ale aj povinnosť hľadania riešení pri vzniknutých problémoch.

Okrem toho sa stáva našou prioritou pomoc znevýhodneným občanom pri búraní bariér a diskriminačných opatreniach, súvisiacich s vojnou na Ukrajine, zvyšujúcim sa tlakom na využívanie digitálnych zručností a IT technológií, ktoré určitej skupine občanov SR zhoršujú dostupnosť služieb a aj prístup k službám.

Okrem toho máme záujem pokračovať v tradičných projektoch, ktoré máme finančne podporované z Fondu na podporu umenia pri MK SR, Vyšehradského fondu a Nórskeho finančného mechanizmu / Bilaterálneho fondu pri ÚV SR a iné dostupné verejné zdroje.

V Prešove 20.3.2023

Schválila: Ing. Iveta Stromková